

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

TENTO KURZ JE PODPOŘEN OPVK SOVA

CZ.1.07/2.2.00/28.0225

Internacionalizace, inovace, praxe: sociálně-vědní vzdělávání pro 21. století

PSY402

Podzimní semestr 2012

V tomto kurzu má inovace podpoření OPVK SOVA-21 podobu zásadního přepracování celé koncepce kurzu, aby lépe odpovídal své roli vstupního kurzu do oblasti psychologické diagnostiky. Původně přednáškový kurz byl obohacen o semináře, na nichž studenti získají osobní zkušenosti s administrací psychodiagnostických metod. Kurikulum je nyní založeno na mixu tuzemské a zahraniční literatury, z níž část byla pořízena z podpory OPVK SOVA-21.

PSY402 – Psychodiagnostika dospělých**Podzim 2012**

VYUČUJÍCÍ

Mgr. Stanislav Ježek, PhD. – garance kurzu

jezek@fss.muni.cz, 549494616, konzultační hodiny: středa 13 – 15, FSS
2.47

PhDr. Ivana Poledňová, CSc. – přednášky, semináře

polednova@fss.muni.cz

Prof. Ivo Čermák – přednášky, semináře

cermak@psu.cas.cz

Mgr. Radka Michalčáková, PhD.

michalca@fss.muni.cz

Mgr. Vladimír Marček, PhD.

polar@mail.muni.cz

Mgr. Václav Šnorek

vaclav.snorek@gmail.com

CHARAKTERISTIKA KURZU

Úvodní část kurzu je věnována obecným otázkám psychodiagnostiky. Studenti budou seznámeni s procesem psychodiagnostické činnosti a pozornost bude rovněž věnována obecným otázkám teorie testů a psychometrie. V další části kurzu bude podán systematický přehled psychodiagnostických metod určených pro dospělou populaci včetně teoretických východisek jejich konstrukce a základních psychometrických vlastností.

NÁVAZNOSTI KURZU

V navazujícím studijním programu psychologie jde o úvodní kurz bez explicitních prerekvizit. Proto je doporučen k zápisu v prvním semestru studia. Navazuje na prvky obsažené v bakalářském studiu psychologie, zejména na psychometriku a psychopatologii.

Na kurz navazují především povinné kurzy uvádějící studenty do základních oblastí psychologické praxe – klinické psychologie, poradenské psychologie, školské psychologie a psychologie organizace a řízení. Se znalostmi obsaženými v tomto kurzu ale počítají i povinné praxe a výběrové diagnostické předměty.

ORGANIZACE KURZU

Počet kreditů: 6

Ukončení kurzu: zkouška

Přednášky: 2 hodiny jednou za 14 dní

Semináře: 2 hodiny jednou za 14 dní

Do seminárních skupin se studenti zapisují prostřednictvím informačního systému MU.

INFORMAČNÍ SYSTÉM MU

V informačním systému MU části Studijní materiály k předmětu PSY402 umístíme podklady k tématům uvedeným v sylabu především v podobě prezentací z přednášek a odkazů na další zdroje informací. Na stejném místě jsou též k dispozici pokyny nezbytné k plnění písemných úkolů, popř. doplňky k tomuto sylabu.

KOMUNIKACE S VYUČJÍCÍMI

Preferovaným komunikačním kanálem pro osobní komunikaci týkající se kurzu je email. Používejte prosím „PSY402“ v předmětu svých emailů. Urychlíte tím jejich vyřízení.

Emaily adresujte dr. Ježkovi. Pouze v případě záležitostí, které se týkají specificky seminářů pište přímo vedoucím seminářů.

V případě dotazů týkajících se látky kurzu, využívejte prosím v maximální možné míře předmětové diskuzní fórum. Je pravděpodobné, že odpověď na Váš dotaz by mohla zajímat i Vaše spolužáky, a byla by proto škoda uzavřít takovou komunikaci do soukromí emailů. Všichni vyučující kurzu diskuzní fóra pravidelně sledují a přispívají do nich.

K důležitým ohlášením používáme hromadný email studentům.

POŽADAVKY NA UKONČENÍ KURZU

Seminární práce

V průběhu semestru mají studenti za úkol pracovat na níže uvedených úkolech. Jejich realizace je předpokladem k tomu, aby se student mohl přihlásit ke zkoušce. Úkoly jsou zadávány na seminářích a v případě potřeby doplňovány informacemi v IS MU.

Práce lze odevzdávat pouze elektronicky v odevzdáárně ve studijních materiálech předmětu. Jméno vkládaného souboru s první seminární prací musí být **S1.doc** (resp. **S2.doc** pro případnou druhou)¹ a nic víc; IS k němu automaticky přidá jméno vkládajícího studenta. Komentář/popisek nechtej nevyplněný. Ohodnocené a

---

¹ Práce lze odevzdávat ve všech běžných editovatelných formátech textových dokumentů – doc, rtf, odt apod. Prosím, neodevzdávejte práce v obtížně editovatelných formátech, jako je např. pdf, djvu. Jde nám o možnost vkládání komentářů a čitelnost i na mobilních zařízeních.

okomentované práce budou do odevzdávrny navraceny do 14 dnů od termínu odevzdání práce.

Seminární práce jsou hodnoceny na následující škále: **přijata, nepřijata**. „Nepřijetím“ je míněno vrácení k přepracování. Na přepracování má autor týden ode dne vrácení. Opravené práce vkládejte do ISu do stejné odevzdávrny jako práce původní. Jako jméno vkládaného souboru nyní použijte **S1o.doc**. Komentář/popisek opět nechejte nevyplněný.

Stanovené rozsahy prací jsou záměrné a závazné. Práce nedosahující minima i práce překračující maximum budou automaticky vraceny bez komentářů jako nepřijaté.

Seminární práce 1

Nález z administrace vybrané diagnostické metody. Lze použít jak simulované administrování metod na seminářích PSY402, či kabinetu diagnostických metod, tak reálné diagnostické situace pod supervizí na praxích apod. Struktura nálezu viz. Groth-Marnat poslední kapitola, Zuckerman, popř. Říčanova příručka z r. 1979.

Termín: 16.12. 2012

Seminární práce II

Reflexe prožitků v roli testované osoby NEBO Srovnání vybraných psychodiagnostických otázek v zahraničním a tuzemském kontextu. Rozsah 4 – 8 normostran.

Termín: 16.12. 2012

Zkouška

Kurz je zakončen písemnou zkouškou.

Zkouší se v rozsahu látky, který je vymezen v tomto sylabu k předmětu PSY402.

Omluvy

Omluvy jsou přijímány pouze předem. Pozdější omluvy budou akceptovány, pouze pokud šlo o nepředvídatelné případy. Víte-li o tom, že budete mít ze závažných důvodů problémy s dodržením některého z termínů, informujte nás o tom co nejdříve.

ÚČAST NA VÝZKUMU V RÁMCI KURZU

V rámci účasti kurzu mohou být studenti požádáni o účast na výzkumech jak pro zlepšení kvality kurzu samotného, tak i pro další účely spojené s výzkumným zaměřením katedry. Účast v těchto výzkumech je ryze dobrovolná a nemá vliv na úspěšné ukončení kurzu či získané hodnocení.

LITERATURA

Základní zdroje

- Svoboda, M.: *Psychologická diagnostika dospělých*. Praha, Portál 1999 [Svoboda]
- Groth-Marnat, G.: *Handbook of psychological assessment*. 6. vydání. Wiley 2009. [GM]
- Zuckerman, E. L.: *Clinician's thesaurus. The guide to conducting interviews and writing psychological reports*. 7. vydání. Guilford Press, 2010. [Zuckerman]
- Standardy pro pedagogické a psychologické testování*. Praha, Testcentrum 2001 [Standardy]
- Šípek, J.: *Projektivní metody*. Praha, ISV nakladatelství 2000
- Urbánek T., Denglerová D., Širůček, J.: *Psychometrika. Měření v psychologii*. Praha, Portál 2011. [UDŠ]
- + literatura zadaná vyučujícími jednotlivých bloků

Doplňující zdroje

- Urbina S.: *Essentials of psychological testing*. Wiley 2004.
- Meehl, P.E.: *Clinical vs. statistical prediction. A theoretical analysis and a review of the evidence*. University of Minnesota 1954/1996.
- Online <http://www.psych.umn.edu/people/meehlp/032CinstixBook.pdf>
- Břicháček, V.: *Úvod do psychologického škálování*. Bratislava, Psychodiagnostické a didaktické testy, n.p. 1978
- Kondáš, O. a kol.: *Psychodiagnostika dospělých*. Martin, Osveta 1992
- Morávek, S.: *Úvod do psychodiagnostiky dospělých*. Olomouc, UP 1987
- Říčan, P.: *Úvod do psychometrie*. Bratislava, Psychodiagnostické a didaktické testy, n.p. 1977
- Stančák, A. : *Klinická psychodiagnostika dospělých*. Nové Zámky, Psychoprof 1996
- Svoboda, M., Řehan, V. a kol.: *Aplikovaná psychodiagnostika v České republice - zjištění stavu, potřeb a perspektiv psychologické diagnostiky v České republice*. Brno, MSD 2004
- Příručky k testům vydaným Psychodiagnostikou, s.r.o. Brno a jejími předchůdci a Testcentrem, s.r.o. Praha

Internetové zdroje

- př. <http://kspope.com/assess/index.php>

TEMATICKÉ OKRUHY

Níže uvedené problémové okruhy jsou součástí přednášek a seminářů předmětu PSY402. Jedná se o relativně rozsáhlé okruhy, takže některé pojmy a přístupy uvedené v sylabu se na přednáškách objeví pouze v podobě odkazu na literaturu k samostudiu.

1. Obecné aspekty psychodiagnostiky - přednáška 17.9. semináře 24.9.

Předmět a cíl psychodiagnostiky, role klinika. Metodologické principy v psychodiagnostice dospělých. Historie vývoje a používání psychodiagnostických metod. Psychometrický a klinický přístup v psychodiagnostice (a diskuze navazující na P. Meehla). Psychometrické vlastnosti psdg. metod, klasifikace psdg. metod. Normalizace a druhy norem (věkové, kvantilové, standardní). Pojem diagnózy. Diagnostický problém, úkol a hypotézy. Interpersonální faktory vyšetření. Etické zásady používání psychodiagnostických metod. Psychologické vyšetření, zpráva a nález.

Literatura: Svoboda s. 11 – 24; GM kapitoly 1 a 2; Standardy; UDŠ kapitoly 4, 5, 6, 9, 10; Zuckerman s. 7 – 18.

2. Klinické metody - přednáška 1.10. semináře 8.10.

Pozorování. Rozhovor. Objektivní a subjektivní anamnéza. Strukturované klinické rozhovory.

Náplň semináře: klinický rozhovor a pozorování

Literatura: Svoboda s. 25 – 44; GM kapitoly 3 a 4; Zuckerman s. 21 – 43.

3. Specifické výkonové testy - přednáška 15.10. semináře 22.10.

Testy paměti, kreativity a uměleckých schopností, parciálních a kombinovaných schopností. Testy organicity.

Náplň semináře: WMS

Literatura: Svoboda s. 86 – 146; GM kapitola 6 a 12

4. Testy inteligence - přednáška 29.10. semináře 5.11.

Jednodimenzionální a komplexní testy inteligence.

Náplň semináře: WAIS

Literatura: Svoboda s. 45 – 85; GM kapitola 5

5. Diagnostika osobnosti - přednáška 12.11. semináře 19.11.

Dotazníky a posuzovací škály.

Náplň semináře: MMPI

Literatura: Svoboda s. 211 – 309; GM kapitola 7 (a 9)

6. Projektivní metody - přednáška 26.11. semináře 3.12.

Verbální, grafické a manipulační metody.

Náplň semináře: ROR a TAT

Literatura: Svoboda s. 147 – 210; GM kapitoly 10 a 11; Šípek